

Daňové a právní zprávy

květen 2024

EY

Building a better
working world

Úvodník 02

Zdanění robotů

Novela 05

Upřesňující novela příjmovky, dohod o provedení práce a akciových plánů schválena poslanci

DPH 9

Důvěřuj, ale prověřuj!

Právo 12

Novela zákona o přeměnách obchodních společností a družstev přijata Poslaneckou sněmovnou

Judikátové okénko 16

Nejvyšší soud k osobám, které mohou být pachateli trestného činu, a roli znaleckých posudků a odborných stanovisek při prokazování absence úmyslného zavinění

Judikátové okénko 19

Nejvyšší správní soud k uznatelnosti vnitroskupinových služeb na bázi měsíčního paušálu

Lucie Říhová
lucie.rihova@cz.ey.com
+420 731 627 058

Zdanění robotů

Minulý měsíc se kolega zamýšlel nad zrychlujícím vlakem mezinárodního zdanění. A to není jediná oblast, která nám zrychluje. My jsme v EY začátkem května spustili další verzi GenAI platformy EYQ. Je to takový ten chytrý „robot“, který dokáže dělat rešerše, psát, opravit text, odepsat na e-mail, měnit stylistiku a tón, načíst objemné soubory, vyplivnout stručný výtah, porovnávat, zanalyzovat data... Stačí správný „prompt“.

Kdo pamatujeme, jak jsme tu v našem daňovém dětství pobíhali se šanony, pořád něco tiskli a přepisovali, podtrhávali barevnými fixkami, trávili týdny v dataroomech, stahovali a pročítali tuny dokumentů – poslední jedna dvě dekády se v digitalizaci a automatizaci nesly v duchu přestupu z lokálky na šinkansen. Ale teď nám ta trajektorie vystřelila do exponenciály a slovo „zrychlení“ podle mě nabere ještě úplně jiný rozměr.

Potenciál GenAI je obrovský. Poptala jsem se svého nového kamaráda EYQ, jestli se mě chystá časem nahradit. Je (zatím) slušně vychovaný, tak vyjmenoval oblasti, kde si věří (automatizace rutinních úkolů, kalkulace, analýzy, sledování legislativních změn), i oblasti, kde mě (zatím) prý nahradit nedokáže (výklady, závěry, doporučení, strategické myšlení a „personal touch and trust“).

Taky jste se na chvíli nechali unést představou, jak strategicky přemýšlíte na pláži s koktejlem v ruce a letmo dozorujete vedle na lehátku makajícího robota, který finišuje s přiznáním k DPH, vysvětluje důvody v pohybech odložené daně v kvartálním reportingu, draftuje odpověď na výzvu ke kontrolnímu hlášení, sbírá a třídí data pro Pilíř 2 a připravuje stručné shrnutí hlavních bodů novely a související důvodové zprávy?

Tak jen nezapomeňme do celého obrázku doplnit, že podobnou výbavu nakonec bude mít i daňová správa. Logicky tady mezi soukromou a veřejnou sférou bude určité zpoždění. Nicméně i daňová správa zrychluje. Jak legislativně v oblasti všech mezinárodních iniciativ a výměn informací, tak v analytické a kontrolní činnosti. Propastný rozdíl v kvalitě daňových kontrol dnes a před dvaceti lety asi není potřeba zmiňovat. Takže patrně vedle na dalším lehátku bude makat robot analyzující váš účetní deník a veškeré doklady a připravovat křupavou výzvu, co se mu nepozdává a co by rád doměřil.

Mě na AI a robotech fascinuje ještě jedna oblast, a to jestli a případně jak se budou zdaňovat. Už někdy v roce 2017 se totiž rozvířily první intenzivnější diskuze na toto téma. Úvahy začínaly jednoduššími nápady zdanit roboty jako zaměstnance. Vycházelo to primárně z obavy z výpadku daňových příjmů při nahrazování lidské práce automatizací. Lidé budou potřebovat dávky v nezaměstnanosti, robot naopak nepůjde do důchodu ani na mateřskou, nemarodí. Fiskální sen. Ale implementačně obtížné, zvláště u GenAI už dávno nemluvíme o nahrazování a už vůbec by nebylo vyčíslitelné.

Další návrhy zkoušely více zdanit korporace, které AI využívají. Připomíná vám to sektorové daně, windfall tax? Také (logicky) shozeno ze stolu - veškeré síly jsou nyní zapřeny do podpory AI, automatizace, a to i v podobě dotací, R&D incentiv, takže to vrátit obratem ve formě vyššího zdanění nerezonuje. Některé studie zmiňují i potenciál zdanění nějakou formou DPH. Velmi okrajově, protože to nemá ani logiku, ani implementační potenciál.

Závěrem jsem ještě potrápila EYQ, jak to vidí. Vesměs jsme se shodli. Zdanění je lákavé, motivované fiskálními potřebami, nicméně aktuálně kontraproduktivní, protože AI oblast je potřeba dál rozvíjet a investovat do ní. Praktická implementace obtížná.

Přeji příjemné čtení. P.S.: Autoři článků jsou „živí kolegové“. Zatím.

Taky jste se na chvíli nechali unést představou, jak strategicky přemýšlíte na pláži s koktejlem v ruce a letmo dozorujete vedle na lehátku makajícího robota, který finišuje s přiznáním k DPH, vysvětluje důvody v pohybech odložené daně v kvartálním reportingu, draftuje odpověď na výzvu ke kontrolnímu hlášení, sbírá a třídí data pro Pilíř 2 a připravuje stručné shrnutí hlavních bodů novely a související důvodové zprávy? Tak jen nezapomeňme do celého obrázku doplnit, že podobnou výbavu nakonec bude mít i daňová správa.

Novela

Lucie Říhová
lucie.rihova@cz.ey.com
+420 731 627 058

Radek Matušík
radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Michaela Felcmanová
michaela.felcmanova@cz.ey.com
+420 603 577 910

Radka Růžicková
radka.ruzickova@cz.ey.com
+420 731 642 776

Upřesňující novela příjmovky, dohod o provedení práce a akciových plánů schválena poslanci

Poslanci ve 3. čtení schválili „upřesňovací“ novelu zákona o daních z příjmů (ZDP) a dále dodatečné úpravy režimu dohod o provedení práce a akciových/opčních plánů. Jedná se o novelizace předložené v rámci sněmovního tisku 570, tj. novely zákona o investičních společnostech ([ZDE](#)). Novela nyní putuje do Senátu.

Investiční fondy - oceňovací rozdíly a povaha pasiv

Jedním z hlavních témat této novely mělo původně být upřesnění daňového režimu oceňovacích rozdílů a vybraných pasiv u investičních fondů. Tato část se však jaksi „zadrhla“ a ve schválené verzi novely není. Další úpravy ZDP týkající se problematiky investičních fondů obsažené v této novele v tomto článku blíže nekomentujeme.

„Upřesňovací“ novela ZDP

Novela obsahuje například následující:

- *Ocenění nepeněžního benefitu využití školky* - V souladu s avizovanou informací Generálního finančního ředitelství ([ZDE](#)) se nově navrhuje speciální úprava ocenění nepeněžního příjmu zaměstnance ve formě použití zařízení péče o dítě předškolního věku. Stanovují se dvě

možnosti způsobu ocenění takového benefitu, a to buď cenou v místě a čase obvyklou za použití mateřské školy zřizované vyjmenovanými veřejnoprávními zřizovateli (státem, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí), nebo ve výši nejvyšší měsíční úplaty za používání takového zařízení dle vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání (aktuální měsíční částka je dle důvodové zprávy 1 512 Kč). Volbu mezi těmito dvěma způsoby ocenění provádí zaměstnavatel. Nepeněžní příjem zaměstnance se v tomto případě vypočítá jako rozdíl mezi uvedenou částkou ocenění a úhradou, kterou zaměstnavateli zaplatil. Tento nepeněžní příjem se pak započítává do limitu osvobozených příjmů dle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP (pokud se na straně zaměstnavatele bude jednat o daňově neuznatelný náklad).

- *Strava pro bývalé zaměstnance v důchodu* - Nově se navrhuje osvobození příjmu bývalého zaměstnance, který u zaměstnavatele pracoval až do svého odchodu do starobního důchodu (nebo určitého invalidního důchodu), a to příjmu v podobě stravování (tj. nepeněžní

forma) poskytnutého zaměstnavatelem a určeného k přímé spotřebě na pracovišti zaměstnavatele nebo v zařízení provozovaném jiným subjektem - do výše 70 % horní hranice stravného.

- ▶ *Úleva u osvobození podmíněného vynaložením příjmu na obstarání bytové potřeby* - Navrhuje se úprava podmínek osvobození příjmu, které je podmíněné vynaložením získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby a včasným oznámením správci daně. Co se týče tohoto oznámení, navrhuje se transformace z hmotněprávní podmínky pro osvobození získaného příjmu do formy pouhé oznamovací povinnosti.
- ▶ *Upřesnění ohledně nepeněžního příjmu z účasti na společenských akcích zaměstnavatele* - Ustanovení § 6 odst. 9 písm. g) ZDP se navrhuje upravit tak, že jsou od daně z příjmů osvobozeny nepeněžní příjmy z účasti na daných společenských akcích pořádaných zaměstnavatelem, a to včetně (nikoliv pouze) těch s kulturním nebo sportovním prvkem. Obdobně byla upravena provazba na ustanovení § 25 odst. 1 písm. h) ZDP.
- ▶ *Upřesnění u režimu vylučování kursových rozdílů* - Upravuje se ustanovení § 23i odst. 3 ZDP tak, že v případě, kdy poplatník přechází na jinou měnu účetnictví, přestává být zároveň poplatníkem v režimu vylučování kursových rozdílů. Při přechodu na jinou měnu účetnictví by tedy mělo dojít ke zdanění vyloučených kursových rozdílů.
- ▶ *Zařízení k uspokojování potřeb zaměstnanců (§ 25 odst. 1 písm. k) -* Upřesňuje se způsob výpočtu částky, o kterou výdaje převyšují příjmy, která je dle ustanovení § 25 odst. 1 písm. k) ZDP neuznatelná. Do tohoto výpočtu se nezahrnují ty výdaje, které jsou ze základu daně již vyloučeny podle jiných ustanovení.
- ▶ *Účinnost* - Účinnost jednotlivých navrhovaných ustanovení je nadefinována poměrně kostrbatě, přičemž některá ustanovení by měla být možno aplikovat po celý rok 2024.

Dodatečné úpravy režimu dohod o provedení práce (DPP)

V případech DPP se zavádí změny v pojistných zákonech a ZDP, o kterých jsme vás informovali [ZDE](#) a [ZDE](#). Jedná se zejména o následující oblasti:

- ▶ *Zavedení režimu tzv. oznámené dohody* - pojistné na sociální a zdravotní pojištění se u těchto DPP odvede pouze v případě, kdy měsíční příjem dosáhne alespoň 25 % průměrné mzdy (výše průměrné mzdy pro r. 2024 činí 43 967 Kč);
- ▶ *Ostatní („neoznámené“) DPP* - odvod pojistného se bude posuzovat dle obecných pravidel pro zaměstnání (tj. standardní zaměstnání či zaměstnání malého rozsahu);
- ▶ *Nové limity pro odvod srážkové daně z DPP* - limity pro odvod srážkové daně budou shodné jako limity pro odvod pojistného v režimu a mimo režim oznámené dohody.

Účinnost výše uvedených změn bude až 1. ledna 2025.

Od 1. července 2024 ale budou mít přesto všichni zaměstnavatelé se zaměstnanci s DPP povinnost oznamovat na správu sociálního zabezpečení určité údaje o těchto zaměstnancích, bez ohledu na výši jejich příjmů z DPP. Oznámení bude zaměstnavatel podávat na předepsaném tiskopisu (Přehledu o výši pojistného) vždy do 20. dne následujícího měsíce. Tato nová povinnost byla zavedena konsolidačním balíčkem a sněmovní tisk 570 ji nijak nezměnil.

Dodatečné úpravy režimu akciových/opčních plánů

Novelizace u příjmů ze zaměstnaneckých akciových/opčních plánů se týká odvodu pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění:

- ▶ *pojistné* bude odvedeno ve *stejném okamžiku jako daň* z příjmů fyzických osob (tj. bude odložen okamžik zdanění i odvod souvisejícího pojistného);
- ▶ *vyměřovací základ pro odvod pojistného* bude *shodný se základem daně* (tj. při poklesu tržní hodnoty akcie bude možné za určitých podmínek upravit nejen základ daně, ale shodným způsobem i vyměřovací základy pro pojistné).

Uvedené změny budou účinné v měsíci následujícím po vyhlášení novely zákona o investičních společnostech ve Sbírce zákonů. Novela neobsahuje žádné přechodné ustanovení.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, kontaktujte prosím autory článku nebo svůj oblíbený poradenský tým.

Poslanci ve 3. čtení schválili „upřesňovací“ novelu zákona o daních z příjmů (ZDP) a dále dodatečné úpravy režimu dohod o provedení práce a akciových/opčních plánů.

DPH

Stanislav Kryl
stanislav.kryl@cz.ey.com
+420 731 627 021

Darina Morongová
darina.morongova@cz.ey.com
+420 704 651 407

Důvěřuj, ale prověřuj!

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) se zabýval problematikou DPH uvedené na falešných dokladech (případ C-442/22). Kdo má daň zaplatit? Podvodník, nebo plátce, jehož jménem byla faktura vystavena?

Polské společnosti P sp. z o.o. (Společnost), jejíž hlavní ekonomickou činností je maloobchodní prodej pohonných hmot na čerpací stanici, byla doměřena DPH uvedená na falešných fakturách. Faktury byly vystavovány tehdejší zaměstnankyní P.K. jménem Společnosti. Faktury sloužily plátcům daně k uplatnění odpočtu DPH, i když žádné pohonné hmoty od Společnosti nenakoupili. Podvod bylo obtížné odhalit, protože faktury byly navázány na skutečné prodeje jiným subjektům, ke kterým existovaly pokladní doklady evidované registračními pokladnami, ale skuteční odběratelé si je nepřevzali. Tyto fiktivní faktury byly ve firemním počítači ukládány v jiném formátu než skutečné, byly označeny daňovým identifikačním číslem Společnosti a následně byly vystavovány pro jiné plátce, aniž by byly vedeny v účetnictví firmy.

Podle článku 203 Směrnice o DPH je každý, kdo uvede daň na dokladu, povinen tuto daň odvést. Podstatou sporu bylo, zda doklad byl vystaven Společností (či jejím jménem), a proto daň uvedenou na dokladech je povinna uhradit Společnost, nebo zda doklad vystavila zaměstnankyně P.K., a proto je povinna daň odvést ona.

Polská daňová správa argumentovala tím, že Společnost nevykonalala náležitou péči, aby vystavování faktur znemožnila. Problém viděla daňová správa i v tom, že pravomoci zaměstnankyně nebyly přesně vymezeny, přičemž právo vystavovat faktury bez souhlasu vedení Společnosti jí náleželo.

Rovněž se prokázalo, že předseda představenstva věděl o tom, že faktury se vystavují na základě pokladních dokladů, měl tedy provádět příslušnou kontrolu, což nečinil. Dle polské daňové správy tak na zaměstnankyni nebylo možno nahlížet jako na třetí nezávislou osobu.

SDEU zopakoval, že každá osoba, která uvede na faktuře vyčíslenou daň z přidané hodnoty, je povinna ji odvést, a to i v případě, že nedošlo k žádnému uskutečněnému plnění. SDEU dále upřesnil, že termín každá osoba se nevztahuje pouze na osoby povinné k dani, nýbrž i na fyzické osoby nepovinné k dani. Dotčený článek je dle SDEU také třeba vykládat s přihlédnutím k tomu, zda zdánlivý vystavitel jednal v dobré víře, či nikoliv. SDEU v této souvislosti však uvádí, že za dobrou víru zaměstnavatele nelze pokládat jeho zjevné nedbalostní jednání a zanedbání kontrolní povinnosti.

Konečně SDEU rozhodl tak, že článek 203 směrnice o DPH musí být vykládán v tom smyslu, že pokud zaměstnanec osoby povinné k dani z přidané hodnoty zneužil údaje zaměstnavatele bez jeho vědomí a souhlasu k vystavení falešné faktury s uvedením DPH, tento zaměstnanec musí být posuzován jako osoba, která uvedla DPH ve smyslu uvedeného článku 203, tzn. je povinen odvést DPH uvedenou na faktuře. Toto neplatí, pokud se zjistí, že zaměstnavatel nejednal s řádnou péčí, která od něj mohla být rozumně vyžadována ke kontrole daného zaměstnance.

Pravidlo důvěřuj zaměstnancům, ale kontroluj, zda řádně plní své pracovní povinnosti, tady platí bezesbytku. Rádi vám pomůžeme nastavit vnitřní kontrolní mechanismy, aby se vám podobné riziko vyhnulo.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, kontaktujte prosím autorku článku nebo svůj oblíbený poradenský tým.

SDEU rozhodl tak, že článek 203 směrnice o DPH musí být vykládán v tom smyslu, že pokud zaměstnanec osoby povinné k dani z přidané hodnoty zneužil údaje zaměstnavatele bez jeho vědomí a souhlasu k vystavení falešné faktury s uvedením DPH, tento zaměstnanec musí být posuzován jako osoba, která uvedla DPH ve smyslu uvedeného článku 203, tzn. je povinen odvést DPH uvedenou na faktuře. Toto neplatí, pokud se zjistí, že zaměstnavatel nejednal s řádnou péčí, která od něj mohla být rozumně vyžadována ke kontrole daného zaměstnance.

Právo

A person in a dark suit and red tie is seated at a table, holding a silver pen in their right hand and a large white document in their left. They appear to be in a meeting or office setting, with another person's hands visible in the foreground, also holding a pen. The background is slightly blurred, showing what might be a window or a wall with some papers.

David Hlaváček
david.hlavacek@cz.eylaw.com
+420 705 620 166

Magdalena Hamáčková
magdalena.hamackova@cz.eylaw.com
+420 735 729 362

Novela zákona o přeměnách obchodních společností a družstev přijata Poslaneckou sněmovnou

Poslanecká sněmovna schválila novelu zákona o přeměnách. Novela upravuje například rozdělení vyčleněním nebo přemístění sídla z a do nečlenského státu EU.

Dne 10. dubna 2024 Poslanecká sněmovna schválila vládní návrh zákona o přeměnách (Novela). Novela zapracovává do českého právního řádu EU směrnici 2019/2121 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice 2017/1132, upravující podmínky přeshraničního přemístění sídla, fúze a rozdělení (Směrnice). V rámci legislativního procesu nyní Novelu čeká projednání Senátem a následně podpis prezidenta republiky.

Rozdělení vyčleněním

Novela zavádí novou formu rozdělení – tzv. rozdělení vyčleněním. Tento druh přeměny nemá za následek zánik rozdělované společnosti, avšak povede k vyčlenění části jmění rozdělované společnosti (včetně případných práv a povinností z pracovněprávních vztahů) podle projektu vyčlenění a k jeho přechodu na jednu nebo více nově vznikajících dceřiných společností rozdělované společnosti (tzv. vyčlenění se vznikem nové společnosti) anebo na již existující dceřinou společnost (či společnosti) rozdělované společnosti (tzv. vyčlenění sloučením).

Oproti dosavadní právní úpravě, dle které v důsledku rozdělení nabývají podíly či akcie v nově vzniklé nástupnické společnosti společníci či akcionáři rozdělované společnosti, Novela umožňuje provést rozdělení obchodní společnost tak, že podíly či akcie v nově vzniklé nástupnické společnosti nabývá přímo rozdělovaná společnost, a nikoliv její společníci či akcionáři. Rozdělení vyčleněním bude ze své podstaty možné pouze v případě obchodních společností a nikoliv družstev.

Přemístění sídla z a do nečlenského státu EU

Novela dále zavádí možnost přemístění sídla české společnosti nebo družstva do nečlenského státu EU a umožňuje uskutečnění změny právní formy při přemístění sídla na takovou, jakou uznávají právní předpisy daného cílového státu, aniž by došlo k zániku původní právnické osoby a vzniku nové.

Stejně tak Novela připouští přemístění sídla právnické osoby, jejíž vnitřní poměry se řídí právem nečlenského státu EU anebo která má sídlo, skutečné sídlo či hlavní provozovnu v nečlenském státě EU. Takové přemístění sídla bude možné, aniž by došlo k zániku této právnické osoby a vzniku nové, pokud při přemístění sídla předmětná právnická osoba změní svou právní formu na českou společnost nebo družstvo a budou-li se po změně právní formy její vnitřní právní poměry řídit českým právním řádem.

Zrušení povinnosti jmenovat znalce soudem při ocenění jmění

Novela dále modifikuje proces jmenování znalce pro ocenění jmění obchodních korporací účastnících se přeměn v případech, kdy je vypracování takového ocenění předepsáno zákonem o přeměnách, a to tím, že ruší povinnost jmenování znalce soudem na návrh osoby zúčastněné na přeměně a zavádí jeho jmenování přímo rozhodnutím dané zúčastněné společnosti.

Zjednodušená informační povinnost

Novela zjednodušuje současnou povinnost zveřejnit oznámení o uložení projektu přeměny a výzvu věřitelům v Obchodním věstníku. Podle nového znění zákona o přeměnách se tyto informace budou ukládat do sbírky listin obchodního rejstříku zúčastněných společností společně s projektem přeměny a upozorněním pro věřitele, zaměstnance a společníky. Tato změna přináší administrativní zjednodušení v rámci procesu přeměn. Současně budou přeměny v důsledku této změny osvobozeny od poplatků spojených se zveřejněním v Obchodním věstníku. Stále však bude zachována možnost zveřejnit uvedené informace na internetových stránkách příslušných společností.

Více přeměn k jednomu rozhodnému dni

Novela dále výslovně připouští, že obchodní korporace budou mít možnost účastnit se více přeměn s identickým rozhodným dnem, což v dosavadní praxi někteří notáři schvalující přeměnu odmítali. Po účinnosti Novely tak bude možné realizovat např. fúzi společnosti X sloučením se společností Y, v důsledku které společnost X zanikne, a současně rozdělení společnosti Y odštěpením sloučením se společností Z, přičemž obě tyto přeměny budou realizovány s identickým rozhodným dnem.

Dále bude nově v zákoně o přeměnách explicitně uvedeno pravidlo, které již bylo dříve vyvozováno z praxe, že rozhodný den, k němuž dochází k fúzi nebo rozdělení, nemůže být stanoven před datem založení společnosti nebo družstva, jež se dané přeměny účastní. V současnosti je požadavek na existenci společnosti k rozhodnému dni přeměny interpretován různě (například notáři, kteří přeměny schvalují a zapisují do obchodního rejstříku).

„Lex ČEZ“ byl vypuštěn

Z Novely bylo vypuštěno hojně diskutované ustanovení § 311 odst. 1 a odst. 2, které mělo umožnit schválení přeměny formou rozdělení s nerovnoměrným výměnným poměrem akcií a rozdělení odštěpením s ukončením účasti všech menšinových akcionářů schváleným 75% většinou hlasů akcionářů přítomných na valné hromadě rozdělované kotované společnosti, přičemž taková valná hromada by byla usnášeníschopná už při přítomnosti akcionářů vlastnících akcie, jejichž jmenovitá nebo účetní hodnota by přesahovala dvě třetiny základního kapitálu. Tato úprava byla nazývána „lex ČEZ“, protože ji mohl stát, vlastnící zhruba 70 % akcií společnosti ČEZ, a.s., využít při restrukturalizaci této společnosti.

Závěr

Poslanecká sněmovna schválila novelu zákona o přeměnách, která implementuje Směrnici a přináší významné změny, jako je především nový typ rozdělení vyčleněním, možnost přemístění sídla společnosti mimo EU a zjednodušení procesu ocenění jmění a informační povinnosti. Novela také umožňuje více přeměn k jednomu rozhodnému dni a ujasňuje pravidla ohledně rozhodného dne fúze či rozdělení. Diskutované ustanovení známé jako „lex ČEZ“ bylo z návrhu odstraněno. Po schválení sněmovnou nyní čeká na projednání Senátem a podpis prezidenta.

V případě zájmu o podrobnější informace se prosím případně také obraťte na autory článku nebo na další členy advokátní kanceláře EY Law či týmu EY, se kterými spolupracujete.

Poslanecká sněmovna schválila novelu zákona o přeměnách, která implementuje Směrnici a přináší významné změny, jako je především nový typ rozdělení vyčleněním, možnost přemístění sídla společnosti mimo EU a zjednodušení procesu ocenění jmění a informační povinnosti.

Judikátové okénko

A close-up, high-angle photograph of a wooden gavel resting on a stack of books. The gavel is the central focus, with its handle extending towards the top right. The books are stacked in a way that creates a sense of depth and texture. The lighting is dramatic, highlighting the grain of the wood and the edges of the pages. The overall tone is professional and authoritative.

Radek Matušík
radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Anastasia Alieva
anastasia.alieva@cz.ey.com
+420 603 577 919

Nejvyšší soud k osobám, které mohou být pachateli trestného činu, a roli znaleckých posudků a odborných stanovisek při prokazování absence úmyslného zavinění

Nejvyšší soud¹ rozhodl o trestní kauze nezdanění prodeje českých akcií kyperskými daňovými rezidenty. O rozhodnutí nižší instance jsme psali [zde](#).

Situace

Společnosti se sídlem a daňovým rezidenstvím na Kypru („kyperské společnosti“) prodaly akcie českých společností držících nemovitosti.

Příjem z prodeje podílu na české společnosti je u daňových nerezidentů obecně příjem ze zdrojů na území České republiky. Prodávající společnost - daňový nerezident - má obecně povinnost se v případě prodeje registrovat k dani, přiznat a uhradit daň. Zákon o daních z příjmů („ZDP“) neupravuje způsob ani výši zdanění dle povahy společnosti (nemovitostní, holdingová apod.).

Zdanění v České republice může být omezeno smlouvou o zamezení dvojího zdanění mezi Českou republikou a Kyprem („DTT“). V článku 13 (Zisky ze zcizení majetku) jsou relevantní:

- ▶ Odstavec 2 zaměřený na nemovitostní společnosti: „Zisky, které pobírá rezident jednoho smluvního státu ze zcizení akcií nebo jiných práv a podílů na společnosti, osobní společnosti nebo trustu, jejichž hodnota plyne z více než 50 procent z nemovitého majetku umístěného ve druhém smluvním státě, mohou být zdaněny v tomto druhém státě.“

¹ Rozhodnutí č.j. 7 Tdo 696/2022-7834

- Sběrný odstavec 5: „Zisky ze zcizení jakéhokoliv jiného majetku, než který je uveden v odstavcích 1, 2, 3 a 4, podléhají zdanění jen ve smluvním státě, jehož je zcizitel rezidentem.“

Tvrzení obviněných a závěry městského soudu

Obvinění po prodeji akcií na českých společnostech držících nemovitosti nezaregistrovali prodávající kyperské společnosti k české dani z příjmů právnických osob, daň nepřiznali a neuhradili. Pozici odůvodňovali zněním českého zákona o daních z příjmů, ve kterém dle jejich tvrzení absenteje odpovídající právní úprava pro nemovitostní společnosti.

Obvinění tvrdili, že pokud v ČR není speciální úprava pro prodej nemovitostních společností (která má pak odraz v čl. 13 odst. 2 DTT), pak není možné použít obecnou úpravu ke zdanění obchodních korporací (která má odraz v čl. 13 odst. 5 DTT).

Městský soud ani Nejvyšší soud v trestněprávním řízení pohled obviněných nepřijaly. Obvinění byli uznáni vinnými zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a odsouzeni každý k trestu odnětí svobody v délce 5 let. Trestného činu se měli dopustit tím, že účelově vytvořili sérii obchodních transakcí, jejichž smyslem byl prodej akcií, a záměrně nezajistili, aby bylo za kyperské společnosti podáno daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob a uhrazena daň.

Zaujaly nás dvě okolnosti:

1) Kdo byl odsouzen?

Klíčovými osobami v posuzovaném případě byly dvě fyzické osoby – benefiční vlastníci kyperských společností a řídicí partner advokátní kanceláře, která poskytovala benefičnímu vlastníkovi právní služby a kyperské společnosti zastupovala.

Obvinění tvrdili, že za kyperské společnosti nemohli činit žádná podstatná obchodní rozhodnutí, a tudíž ani nemohli mít povědomí o jejich daňových povinnostech. I kdyby takové povědomí měli, žádná povinnost k podání přiznání jim z tohoto důvodu nevznikla.

NS uzavřel, že formální postavení fyzické osoby v právnické osobě je nerozhodné, jelikož pachatelem trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby nemusí být jen subjekt daně, ale kdokoli, kdo svým úmyslným jednáním způsobí, že zákonná daň nebyla jemu nebo i jinému subjektu vyměřena buď vůbec, anebo ne v zákonné míře. Takového jednání se dle NS obvinění nepochybně dopustili.

2) Doufali obvinění, že se pomocí odborných stanovisek/ znaleckých posudků zbaví trestnosti?

Obvinění namítali, že popsaná transakce vůbec nepodléhá české dani z příjmů. Podle nich neměl článek 13 odst. 2 připouštějící, aby zcizení nemovitostní společnosti bylo zdaněno v obou státech, odraz v zákoně o daních z příjmů. V rámci historické novely ZDP (sněmovní tisk č. 563/0, bod 27) bylo navrhováno doplnění § 22 odst. 1 písm. d) ZDP právě o zdanění příjmu z převodu podílu v tzv. nemovitostních společnostech, který se měl danit jako příjem z prodeje samostatného nemovitého majetku. Tento návrh novely však nakonec nebyl přijat. Proto příjem z prodeje nemovitostní společnosti není příjem ze zdrojů na území ČR a obecná úprava, která zdaňuje společnosti se sídlem na území ČR, na tom nic nemění.

Městský soud takový výklad odmítl. Uzavřel, že v souladu s § 22 odst. 1 písm. h) ZDP se u daňových nerezidentů za příjmy ze zdrojů na území České republiky považují příjmy z převodů podílů v obchodních korporacích, jež mají sídlo na území České republiky. Ustanovení nerozlišuje mezi jednotlivými typy obchodních korporací. Argumentaci obviněných, že pokud neexistuje speciální úprava na daný případ (nemovitostní společnost), nemůže se použít úprava obecná (vztahující se na všechny obchodní společnosti), není možné přisvědčit.

Obvinění na podporu svých tvrzení navrhovali provedení znaleckých posudků a odborných stanovisek, které mj. poukazovaly na existenci odlišných závěrů ohledně zdanění posuzované obchodní transakce. Obvinění v dovolání odkazovali i na odbornou literaturu podporující závěr, že čl. 13 odst. 2 DTT nelze v České republice aplikovat bez jeho odpovídajícího odrazu ve vnitrostátní úpravě.

Ke všem navrhovaným znaleckým posudkům a odborným vyjádřením NS souhrnně konstatoval, že ze zásady iura novit curia (soud zná právo) vyplývá nejen skutečnost, že se soud s obsahem právních norem uveřejněných nebo registrovaných ve Sbírce zákonů neseznamuje v důkazním řízení, ale také skutečnost, že není povinen provádět důkazy ani nemůže být žádnými důkazy vázán při výkladu těchto norem (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 1989, sp. zn. 1 Tzf 7/88, publ. pod č. 53/1989 Sb. rozh. tr.). Soudy si tedy dle NS předběžnou otázku, zda posuzovaná obchodní transakce v České republice zdanění podléhala, správně řešily samostatně.

NS doplnil, že pokud tyto důkazy byly navrhovány k prokázání absence úmyslného zavinění obviněných, resp. že jednali v omluvitelném právním omylu, v tomto směru byla soudy učiněna oproti tvrzením obviněných zcela odlišná skutková zjištění svědčící o jejich vědomosti o skutečné podstatě celé obchodní transakce (nikoliv pouze o její navenek prezentované formální podobě).

Co si z toho vzít?

Závěr NS si autoři článku vykládají tak, že obviněného nemůže před trestností jeho jednání ochránit odborné stanovisko nebo znalecký posudek poukazující na nejednoznačnost úpravy, pokud jeho vědomosti a skutečné jednání svědčí o úmyslu využít struktury ke krácení daně.

Pokud vás tato oblast zajímá, obraťte se prosím na autory článku nebo na poradenský tým, se kterým obvykle spolupracujete.

Závěr NS si autoři článku vykládají tak, že obviněného nemůže před trestností jeho jednání ochránit odborné stanovisko nebo znalecký posudek poukazující na nejednoznačnost úpravy, pokud jeho vědomosti a skutečné jednání svědčí o úmyslu využít struktury ke krácení daně.

Radek Matušík
radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Jakub Tměj
jakub.tmej@cz.ey.com
+420 735 729 372

Nejvyšší správní soud k uznatelnosti vnitroskupinových služeb na bázi měsíčního paušálu

Přinášíme vám další zajímavý rozsudek týkající se prokazování a uznatelnosti vnitroskupinových služeb (řešil se rok 2012).

Situace

- ▶ Zahraniční společnosti poskytovaly českým společnostem ve skupině služby spojené mimo jiné s účetnictvím a administrací, přičemž odměna byla sjednána ve formě měsíčního paušálu dle kalkulovaných předpokládaných nákladů.
- ▶ Správce daně vyzval příjemce k prokazování, přičemž zjistil, že byla aplikována režijní přírážka 75 % z objemu souvisejících mzdových nákladů, tj. nikoliv skutečné režijní náklady.

Pohled správce daně a krajského soudu

- ▶ Dle správce daně paušální náhradu nelze stanovit pouze na základě odhadu bez potřebných dokladů - kalkulaci pro stanovení paušálu je dle správce daně potřeba kdykoliv rozložit a doložit doklady.

- ▶ Dle správce daně společnost neprokázala kompletní rozsah fakturovaných činností, ale pouze jeho část, která byla doložena konkrétně reálně vykonávanou činností, tj. část z celkově uplatněných částek v daňových nákladech odpovídající režijní přírážce nebyla uznána jako daňově účinný náklad.
- ▶ Městský soud v Praze se postavil na stranu správce daně.
- ▶ Sjednání paušální ceny dle soudu není vyloučeno, je však na daňovém subjektu, aby prokázal, že byla vynaložena za účelem dosažení, zajištění a udržení příjmů.
- ▶ Společnost v daňovém řízení dle soudu nepředložila žádné podklady, ze kterých by bylo možno zjistit, jak stanovila režijní náklady dodavatele a jak tyto náklady souvisí s režijní přírážkou.

Pohled Nejvyššího správního soudu

- ▶ Nejvyšší správní soud (NSS) nesouhlasil s pohledem krajského soudu a správce daně a přiklonil se na stranu poplatníka (příjemce služby).
- ▶ Dle NSS je podstatné, že správce daně netvrdil, že předmětná služba ve skutečnosti nebyla poskytnuta, že nesloužila k dosažení zdanitelných příjmů nebo že cena nebyla zaplacená. S pomocí § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů (ZDP) ale fakticky moderoval výši, do které lze odměnu zaplacenou poplatníkem jeho dodavatelům uznat jako daňově účinný náklad, a to z důvodu, že část této odměny byla stanovena odhadem, a v této výši se proto nejedná o náklad sloužící k dosažení zdanitelných příjmů.
- ▶ Dle NSS účastníci obchodních vztahů jsou svobodní v tom, jakým způsobem si výši odměny sjednají, přičemž způsob stanovení režijní přírážky sám o sobě nevypovídá o tom, zda poskytnutá služba objektivně (či alespoň dle rozumného očekávání poplatníka) mohla sloužit k dosažení zdanitelných příjmů, není-li výsledná výše ceny za službu zjevně nepřiměřená.
- ▶ Pokud by se správce daně domníval, že uplatněním nákladů jako daňově účinných daňový subjekt zneužil právo (tedy že náklady jsou daňově účinnými pouze po formální, nikoliv však materiální stránce), pak by musel prokázat, že převažujícím účelem takového jednání bylo získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu. V tomto případě však správce daně fakticky zpochybňuje pouze část uplatněných nákladů na poskytnutou službu vynaložených mezi spojenými osobami, na které se po ověření uznatelnosti dle § 24 odst. 1 ZDP užije § 23 odst. 7.

- ▶ Správce daně nezpochybnil daňovou účinnost nákladů vynaložených za přijaté služby jako takovou, nýbrž pouze jejich výši akceptovatelnou z hlediska snížení základu daně poplatníka. Fakticky tedy upravil základ daně, avšak nikoliv cestou porovnání sjednané ceny s cenou obvyklou (a umožněním poplatníkovi tento rozdíl vysvětlit), nýbrž cestou zpochybnění kalkulací sjednané ceny, přestože pouze na tomto základě uplatněným nákladům daňovou účinnost upřít nelze.

Toto rozhodnutí dle našeho názoru dokresluje dva důležité aspekty: (i) prokazování vnitroskupinových služeb je ožehavá záležitost a (ii) postup správce daně má své mantinely a správce daně musí řádně zvážit, jakou „vhodnou metodu útoku“ zvolit.

Pokud vás tato oblast zajímá, obraťte se prosím na autory článku nebo na poradenský tým, se kterým obvykle spolupracujete.

Správce daně fakticky upravil základ daně, avšak nikoliv cestou porovnání sjednané ceny s cenou obvyklou (a umožněním poplatníkovi tento rozdíl vysvětlit), nýbrž cestou zpochybnění kalkulací sjednané ceny, přestože pouze na tomto základě uplatněným nákladům daňovou účinnost dle NSS upřít nelze.

V případě jakýchkoliv dotazů se prosím obraťte na svého kontaktního partnera nebo manažera.

Zdanění společnosti

Libor Frýzek	+420 731 627 004
Ondřej Janeček	+420 731 627 019
René Kulínský	+420 731 627 006
Lucie Říhová	+420 731 627 058
Jana Wintrová	+420 731 627 020
Stanislav Pokorný	+420 731 627 034

DPH a cla

David Kužela	+420 731 627 085
Stanislav Kryl	+420 731 627 021

Zdanění fyzických osob

Martina Kneiflová	+420 731 627 041
Ondřej Polívka	+420 731 627 088

Právo

Ondřej Havránek	+420 703 891 387
-----------------	------------------

EY

+420 225 335 111
ey@cz.ey.com
www.ey.com/cz

Přihlášení k odběru

Pokud si přejete, aby naše daňové a právní zpravodajství dostával na e-mail i někdo z Vašich kolegů či známých, prosím přepošlete mu tento e-mail a může se přihlásit k odběru [zde](#).

Odhlášení z odběru

Nepřejete-li si odebrat Daňové a právní zprávy EY, prosím kontaktujte Marii Kotalíkovou: marie.kotalikova@cz.ey.com.

EY | Building a better working world

Smyslem EY je přispívat k tomu, aby svět fungoval lépe. Proto pomáháme klientům, našim zaměstnancům i širšímu společenství vytvářet dlouhodobé hodnoty a posilovat důvěru v kapitálové trhy.

Týmy odborníků EY, vybavené nejmodernějšími technologiemi, působí ve více než 150 zemích celého světa - provádějí audity a poskytují klientům širokou poradenskou podporu, která jim umožňuje růst, transformovat se a efektivně fungovat.

Naši auditoři, konzultanti, právní a daňoví poradci i odborníci na strategické a transakční poradenství si kladou ty správné otázky a dokážou najít ty správné odpovědi na složité problémy dnešního světa.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právnickou osobou. Ernst & Young Global Limited je britská společnost s ručením omezeným garancí, která neposkytuje služby klientům. Informace o tom, jak EY shromažďuje a používá osobní údaje, a o právech fyzických osob stanovených právními předpisy o ochraně osobních údajů jsou k dispozici na ey.com/privacy. Členské firmy EY neposkytují právní služby v zemích, kde to zákon neumožňuje. Podrobnější informace o naší organizaci najdete na našich webových stránkách ey.com.

© 2024 Ernst & Young, s.r.o. | EY Law advokátní kancelář, s.r.o.
Všechna práva vyhrazena.

ED None

Tento materiál má pouze všeobecný informační charakter, na který není možné spoléhat se jako na poskytnutí účetního, daňového ani jiného odborného poradenství. V případě potřeby se prosím obraťte na svého konkrétního poradce.

ey.com

Víte, že?

- ▶ Generální finanční ředitelství na svém webu zveřejnilo aktualizované stanovisko Českého statistického úřadu k otázce zařazení některých ekonomických činností dle klasifikace CZ-NACE pro účely daně z neočekávaných zisků? [↗](#)
- ▶ Daňová správa vydala informaci ke smlouvě o zamezení dvojího zdanění s Ruskem? [↗](#)
- ▶ Do připomínkového řízení byl zaslán prvotní návrh novely zákona o dorovnávacích daních? [↗](#)
- ▶ Připravovaná rozsáhlá novela zákona o DPH postoupila do další fáze? [↗](#)